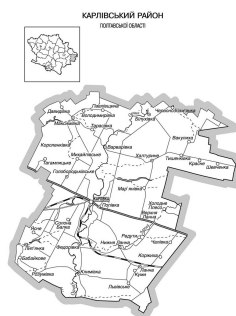

КАРЛІВСЬКИЙ РАЙОН — район, що знаходиться у східній частині Полтавської області. Межує з Машів. і Чутів. р-нами Полтав. обл. та Красногр. і Зачепилів. р-нами Харків. обл. Утвор. 1923 з Білухів., Варварів. і Карлів. волостей. 1925 приєднано Гряків., Новогряків. і Очеретів. сільс. ради розформованого Новокомишуват. р-ну Харків. округи. 1923–25 — у складі Красногр. округи Полтав. губ., 1925–30 — Полтав. округи, 1932–37 — Харків., від 1937 — Полтав. обл. Жит. зазнали сталін. репресій, потерпали під час голодомору 1932–33. Від вересня 1941 до вересня 1943 — під нім.-фашист. окупацією. Площа 0,85 тис. км². Насел. 41 641 особа (2001, складає 91,0 % до 1989), переважно українці. У складі р-ну — м. [Карлівка](#) та 36 сільс. насел. пунктів. Лежить у межах *Придніпровської низовини*. Поверхня — низовинна лесова рівнина з числен. западинами та балками. Корисні копалини: природ. газ, пісок, глина. З Пн. на Зх. протікає р. *Орчик* (притока *Орелі*, бас. [Дніпра](#)). Ґрунти переважно чорноземні звичайні середньогумусні. Пл. лісів 2,7 тис. га. Зростають дуб, липа, ліщина, терен, шипшина, глід. Об'єкти природно-заповід. фонду: заказники Ологова Балка (с. Халтурине), Климівський, Красноперівка (околиці Карлівки; усі — ландшафтні), Капусник (с. Варварівка), Климівський (обидва — ботан.), пам'ятки природи Дуби черешчаті (Карлівка; ботан.) та Академія (с. Лип'янка; комплексна; усі — місц. значення). Через р-н проходять залізнична магістраль Лозова-Полтава-Ромодан-Гребінка-Київ-Харків і автомагістраль Київ-Харків з відгалуженням Харків-Сімферополь. На тер. К. р. — залишки 210 курганів доби бронзи, черняхів., салтів. культур, сармат. часу. Гол. підприємства розташ. у Карлівці та с. Ланна (ВАТ «Ланнів. цукр. завод», ЗАТ «Ланнів. молочно-консерв. комбінат»). Спеціалізація с. господарства — рослинництво зерново-буяківничого і тваринництво м'ясо-молоч. напрямів. Пл. с.-г. угідь 74 тис. га. Осн. виробниками с.-г. продукції є 19 с.-г. т-в і 52 фермер. господарства. Гол. культури: озима пшениця,

кукурудза, ячмінь, гречка, цукр. буряки, соняшник. У К. р. — 4 школи I ступ., 2 — I-II ступ., 17 — I-III ступ., вечірня середня школа, ПТУ; 25 Будинків культури та клубів, 16 б-к, школа мистецтв, [Карлівський історико-краєзнавчий музей](#), 4 сільс. музеї; центр. рай. лікарня, 5 дільнич. лікарень; ДЮСШ; готель. Виходить г. «[Життя і слово](#)». Реліг. громади: 12 — УПЦ МП; євангел. християн-баптистів, християн віри євангельської, адвентистів сьомого дня. Пам'ятки архітектури: Благовіщен. церква у с. Федорівка (1828), Георгіїв. церква у с. Попівка (1870). Серед видат. уродженців — літературознавець, чл.-кор. НАНУ [Т. Гундорова](#) (с. Климівка), хімік [Б. Драч](#) (с. Попівка), правознавець [В. Ротань](#) (с. Максимівка), лікар-хірург [С. Шевченко](#) (с. Варварівка), генетик [В. Головченко](#) (с. Білухівка), етнограф, фольклорист, релігієзнавець [Л. Зінченко](#) (с. Варварівка); письменник, публіцист [А. Михайленко](#) (с. Володимирівка); графік, карикатурист, нар. художник УРСР [А. Василенко](#) (с. Нижня Ланна), графік [В. Авраменко](#) (с. Федорівка), майстриня худож. вишивки [В. Вдовиченко](#) (с. Коржиха), майстер різьблення на дереві, живописець [Г. Ісак](#) (с. Федорівка); актор, засл. арт. України [О. Колесник](#) (с. Михайлівське), композитор, диригент Г. Гладкий (19 ст.), бандуристка, співачка, письменниця [Г. Корінь](#) (с. Климівка), композитор, диригент, фольклорист, засл. арт. УРСР [В. Міщенко](#) (с. Мар'янівка), композитор, фольклорист, засл. діяч мистецтв України [О. Чухрай](#) (с. Нижня Ланна); льотчик-космонавт, громад. діяч, двічі Герої Рад. Союзу [Г. Береговий](#), Герої Рад. Союзу [В. В'язовський](#) (обидва — с. Федорівка), [В. Кізь](#) (с. Попівка), [М. Кучеренко](#) (с. Білухівка), [В. Мірошниченко](#) (с. Ланна), [С. Родинка](#), повний кавалер ордена Слави [І. Максименко](#) (обидва — с. Варварівка). Із с. Білухівка пов'язані життя та діяльність поетеси [В. Гальчинської-Куліш](#), із с. Нижня Ланна — композитора, диригента, засл. діяча мистецтв України [Ю. Алжнева](#), із с. Голобородьківське — спортсменки ([гирьовий спорт](#)) [К. Ваніної](#).

[Т. І. Голуб](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Карлівський район / Т. І. Голуб // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2012. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-9849>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).